

Handläggare
Monica Söderbaum

Datum
2016-06-01

Diarienummer
SCN-2016-0216

Socialnämnden

Rapport Analys av narkotika i avloppsvattnet

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att lägga rapporten till handlingarna

Sammanfattning

Projekt Analys av narkotika i avloppsvattnet är slutfört och resultaten redovisas nedan. Projektbeskrivning finns i bifogad bilaga.

Ärende

Projekt Analys av narkotika i avloppsvattnet startade i Uppsala för drygt ett år sedan. Skälet var att flera kommuner började använda denna metod för att mäta förekomst och missbruk av olika narkotiska substanser, som ett komplement till andra studier t.ex. självrapporterade enkäter och polisens beslagsstatistik. Projektet i Uppsala är en samverkan mellan kommun, Uppsala Vatten, U-FOLD/Uppsala universitet, Polismyndigheten och Karolinska institutet. Vattenprover och analyser av narkotika har genomförts vid fyra tillfällen i Uppsala med start 28/9 2015. Vattenprover har tagits vid två mätställen: sydväst om ån och nordost om ån. Detta för att kunna göra jämförelser mellan stadsdelarna.

Resultatet visar att valborgshelgen hade högst andel narkotika i avloppsvattnet. Cannabis är den vanligaste substansen. Mätställe C/nordöstra delen av Uppsala visar högre andel narkotika jämfört med provställe AB, de sydvästra delarna av Uppsala.

Befolkning

Provställe AB: 101 900 personer – Sydvästra delen av staden

Provställe C: 65 800 personer – Nordöstra delen av staden.

Antal doser är uträknade per 1000 invånare baserat på befolkningens mängd enligt ovan.

Datum för provtagning:

28/9 2015

26/12 2015

30/3 2016

1/5 2016

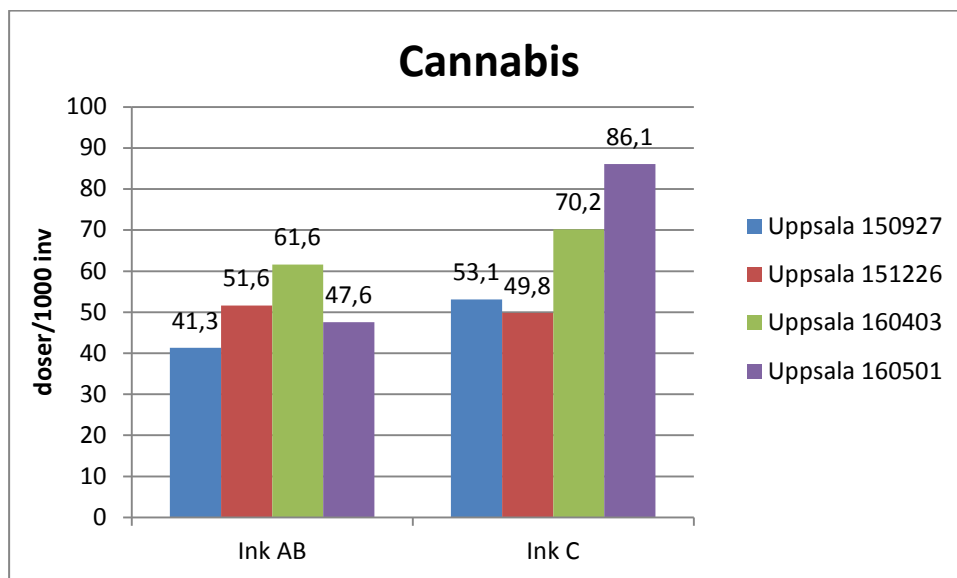
Ekonomi:

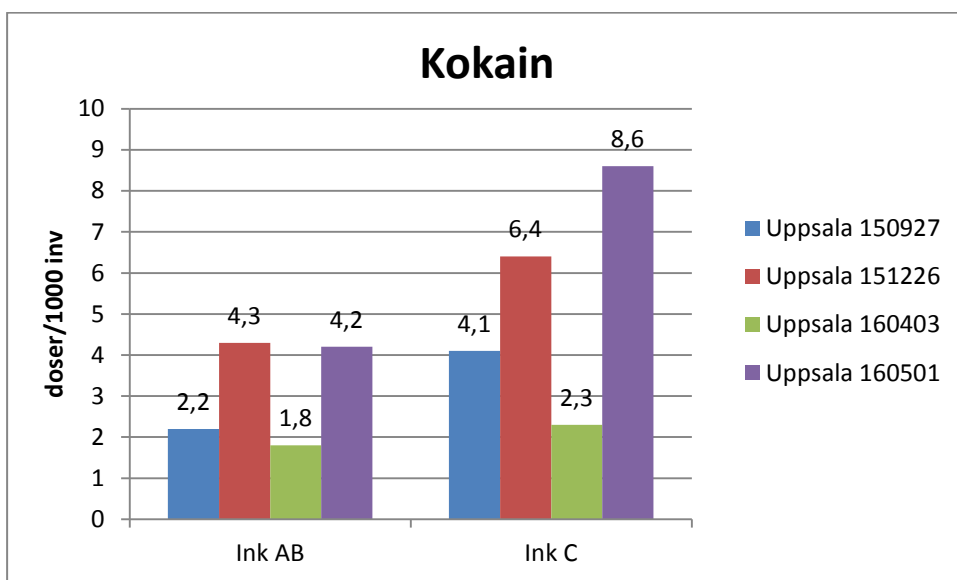
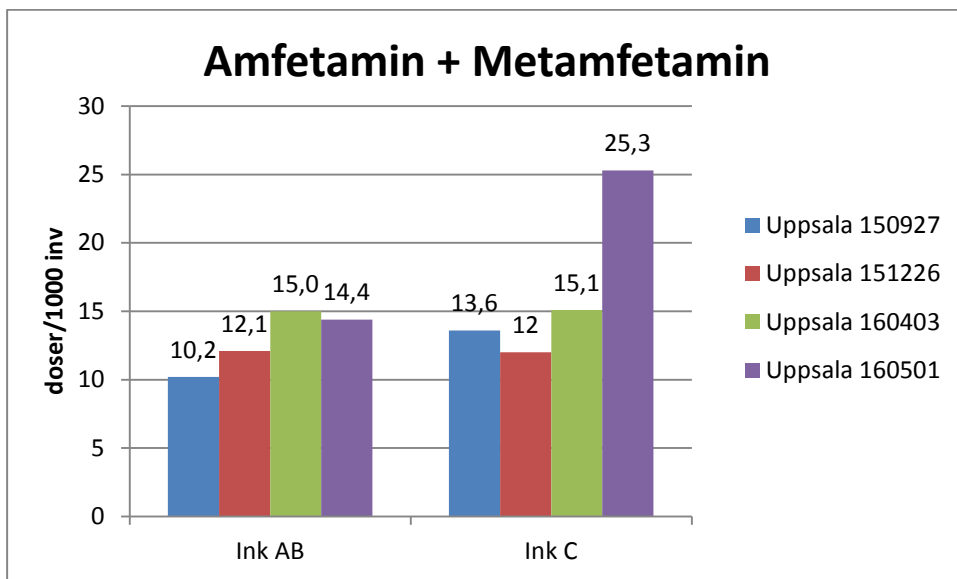
8 x 1000:- = 8000:-

Socialnämnden har haft kostnader för totalt åtta prover med 8000:-. Uppsala Vatten har utfört provtagningarna och ombesörjt transport till Karolinska institutet och även betalt transportkostnaden.

Resultat av proverna

Se tabeller nedan.

Cannabis (doser/1000 inv)	Ink AB	Ink C
Uppsala 150927	41,3	53,1
Uppsala 151226	51,6	49,8
Uppsala 160403	61,6	70,2
Uppsala 160501	47,6	86,1

Kokain (doser/1000 inv)	Ink AB	Ink C
Uppsala 150927	2,2	4,1
Uppsala 151226	4,3	6,4
Uppsala 160403	1,8	2,3

Uppsala 160501	4,2	8,6
----------------	-----	-----

**Amfetamin+metamfetamin
(doser/1000 inv)**

Uppsala 150927	10,2	13,6
Uppsala 151226	12,1	12
Uppsala 160403	15,0	15,1
Uppsala 160501	14,4	25,3

Cannabis har den högsta halten i båda proverna, något högre grad i Ink C.

Amfetamin är näst vanligast och återfinns i båda proverna, Ink C har en något högre andel än prov AB.

Kokain förekommer i båda proverna men i betydligt lägre grad än cannabis och amfetamin.

Kokain förekommer i högre grad i Ink C.

Vid jämförelse mellan provtillfällen i september, december, mars och maj sticker proverna tagna vid juldagen och Valborgshelgen ut. Detta var något vi intresserade oss för därför valdes dessa datum för provtagning. Juldagen räknas numera som en av de största festkvällarna på året och Valborg är en välkänd festhelg som drar mycket folk till Uppsala, särskilt ungdomar. Proverna från 1 maj har den högsta andelen narkotika, kokain ökade mest, ca dubbelt så hög andel i Ink 2 jämfört med övriga provtillfällen under året. Även amfetamin och cannabis låg högre i Ink C under Valborgshelgen. Cannabis ökade något från september –maj.

Nästa år blir det möjligt att mäta utvecklingen ett år efter, ex. juldagen 2015 och juldagen 2016 och så vidare.

I dagsläget saknas någon som kan analysera proverna. Karolinska institutet (KI) som analyserat proverna har meddelat att de ej längre kommer att kunna erbjuda detta till kommunerna så nu undersöks andra möjligheter för att få prover analyserade efter samma standardiserade mått som KI använt.

Socialförvaltningen

Jan Holmlund
direktör

PM

Analys av narkotika i Uppsalas avloppsvatten

Uppsala 2015-05-29
Monica Söderbaum, Uppsala kommun

Bakgrund och syfte

Vid ett nätverksmöte "ANDT för mellanstora städer" i Västerås november 2014 presenterade Gävle kommun sitt projekt "Hur mycket narkotika finns det i avloppsvattnet i Gävle". Gävle har sedan 2014 systematiskt tagit prover på avloppsvattnet för att kartlägga förekomst och mängd av olika narkotiska substanser i avloppsvattnet. Resultatet utgör en viktig del i kartläggningen av narkotikaläget i Gävle. Projektet pågår t.o.m. 2015 och inrymmer åtta mätningar fyra ggr/år. Arbetet sker i samverkan med Karolinska institutet dit vattenproverna skickas för analys som följer EMCDDA: standard (Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk).

Det har tidigare gjorts en hel del vattenanalyser i Sverige med olika uppdragsgivare, i de flesta fall har det handlat om engångsmätningar.

I Europa finns studier som visar att de vattenanalyser används som en övervakningsstrategi medan vi ser det som ett komplement till andra mätningar som t.ex. enkätundersökningar, polisens beslagsstatistik m.m.

Efter mötet i Västerås har flera kommuner visat intresse att genomföra analyser i sina egna kommuner. Karolinska institutet anordnade därför en konferens den 24 mars 2015 för att bland annat diskutera provtagningsmetoder, målet med analyserna, hur vi kan använda och tolka resultaten m.m. Uppsala deltog i konferensen tillsammans med Gävle, Kalmar, Gotland och Växjö. Konferensen utmynnade i ett beslut om att starta en samverkansgrupp för utbyte av erfarenheter och en idé om att ta fram en gemensam standard för metodik vid provtagning av droger i avloppsvatten. I dagsläget har inte något möte ägt rum. Malmö kommun planerar en konferens i höst, motsvarande den i Stockholm, för att undersöka intresset för vattenanalyser hos kommunerna i sin region. Därefter kommer någon form av nätverk och samverkansgrupp att bildas.

Narkotikaanalyser i avloppsvattnet i Europa

Några exempel på studier

EMCDDA

Analys av illegala droger i avloppsvattnet. En ny övervakningsstrategi – möjligheter och begränsningar.

EMCDDA European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Assessing illicit drugs in wastewater 2008.

Oslo studie 2012

Vattenanalys i 19 europeiska städer.

Addiction – research report 2014

Analys av avloppsvattnet i 42 städer och 21 länder med en total befolkning på nästan 25 miljoner. Bland andra deltog Stockholm, Göteborg och Umeå. De svenska städerna hamnar långt ned på listan när det gäller cannabis och MDMA. När det gäller förekomst av metaamfetamin kommer Göteborg på åttonde plats och Stockholm på artonde. När det gäller amfetamin hamnar Göteborg på tredje plats bland de 42 städerna, Stockholm på plats

21 och Umeå på plats 27.

Vattenanalyser i Uppsala

En arbetsgrupp med representanter från Uppsala kommun, Uppsala Vatten, Polisens narkotikaenhet och Uppsala universitet/U-FOLD har träffats för att inventera intresse och möjlighet att genomföra vattenanalyser av narkotika i Uppsala. Samtliga parter är intresserade och finner det angeläget att Uppsala använder metoden för att kartlägga narkotikaläget i Uppsala. Arbetsgruppen har enats om att genomföra motsvarande Gävles projekt, vilket innebär fyra vattenanalyser per år, till att börja med under ett år med start i september 2015. Följande prover tas i december-15, mars-16 och juni-16. Länsstyrelsen i Uppsala län har informerats om planerna och erbjudits delta i projektet. Länsstyrelsen stödjer projektet och bidrar gärna med kunskap samt spridning av projektet till övriga kommuner i länet.

Projektet ska utvärderas efter ett år. Visar det sig positivt, det vill säga att provtagning och analys gått bra och att vi erhållit de analysvar vi förväntat oss är det möjligt att planera för fortsatta provtagningar och eventuellt utöka antalet mätställen i Uppsala.

Uppsala stad har ett reningsverk där det skulle vara relativt enkelt att ta vattenprover. Reningsverket har två inlopp och vilka skulle representera den norra/östra respektive den södra/västra delen av Uppsala. På sikt kan det vara intressant att även analysera avloppsvatten från andra delar av kommunen ex. landsbygd, men initialt väljer vi att börja med staden och två mätställen.

Vattenanalysens olika steg

Proverna kommer att tas ut under ett dygn en lönehelg, samma helg som Gävle med flera för att kunna göra jämförelser. Proverna tas flödesproportionellt tillsammans med reningsverkets reguljära provtagning. Proverna skickas sedan kylda till Karolinska för analys av cannabis, amfetamin och kokain. Karolinska institutet redovisar analysvar i en rapport.

Ekonomi och kostnader

Uppsala Vatten bidrar med personalkostnad för uttagning av prover. Socialnämnden i Uppsala kommun står för resterande kostnad, se specifikation nedan.

1000:-/ per prov för cannabis, amfetamin och kokain.
8 x 1000:- = 8000:-

Transport till Karolinska institutet:
256:-/gång
4 x 256:- = 1024:-

Summa: ca 9024:-